

Jernbaner, at Baner af denne Kategori ville kunne omslutte Jernbaner af høist forskjellig Natur og Betsaffenhed, som det vil være meget vanskeligt at indbefatte under det samme Forslag. Under det foreliggende Forslag henhøre jo Jernbaner af en Kategori, hvis Betydning, Hensigt og Maal væsentlig ere de samme som for Jernbaner af en anden Kategori, der foruden at have en lokal Interesse have en ikke uvæsentlig Statsinteresse, idet de efter al mulig Beregning ville tilføre Staten et ikke ringe Tilskud gennem den forøgede Trafik paa Statsbanerne. Jeg anser nu en Bane som den, der er projekteret fra Odense til Bogenfje, for at være en saadan, der i Vigtighed og Interesse meget nærmer sig til de Baner, der ere vedtagne her i denne Forsamling noget tidligere, nemlig Banerne til Alsens og Faaborg og Glynngøre. Men under Forslaget falde ogsaa andre Baner, der have en lokal Karakter, rent lokale Baner, som slet ikke for Staten kunne have nogen Interesse som Indtægtskilde, ja, der kan endoggsaa under denne Kategori komme Baner, som kun have Interesse for dem, som anvende dem, jeg sigter herved til vore Industribaner, til de Baneanlæg, som tidligere væsentlig ere omhandlede i de Love, som det ærede Medlem nævnte, af 1862 og 1875, og paa hvilke Regjeringen vel har Bemyndigelse til at meddele Koncession, men nota bene med den overordentlig store Forskiel, at der ikke er Tale om at foretage Expropriation. Det forekommer mig nu at være et ikke lidet vanskeligt og ansvarfuldt Hverv, der lagdes paa Indenrigsministeren, om han af den store Forskielighed af Baner af større eller mindre Betydning, og hvoraf nogle svinde ind til kun at have ren privat Betydning, skulde bestemme, til hvilke Baneanlæg det vilde være rigtigst at meddele Koncession, en Koncession, der har den Betydning, at man skulde kunne tvinge Folk til at afstaa deres Egenom, og som let vilde kunne komme i Kollision med Grundlovens § 82, der fordrer, at det skal være en Sag af en saadan Betydning, at Almenvellet kræver det. Jeg for min Del vilde finde mig ikke lidet trykket ved at faae overdraget et Hverv af den Bestaffenhed. Iøvrigt er det ikke det Gnefte, men der er paa flere Punkter i nærværende Lovforslag tillagt Indenrigsministeren en omfattende Bemyndigelse til Afgjørelse af Forholdene efter Skjøn, men at blive overdraget Afgjørelsen af tvivlsomme, undertiden praktiske Spørgsmaal ved et Skjøn er en Byrde, der lægges paa Indenrigsministeren, som man ikke uden stor Betænkelse kan modtage. Denne Bemyndigelse, man overdrager Ministeren, har ganske vist sit Korrektiv, et saadant Korrektiv, at Bemyndigelsen i de fleste Tilfælde svinde ind, navnlig gennem § 18. Naar man gennem Bestemmelser som de nærværende kunde naae til at spare de trættende og ofte frugtesløse Forhandlinger om Anlæg af større eller mindre Jernbaner, vilde der ganske

vist være vundet endel, men jeg ser ikke, at man ved denne Lov, hvis Hensigt jo væsentlig er denne, naar sit Maal. Vel overdrages der, som sagt, Indenrigsministeren en betydelig foreløbig Myndighed til Afgjørelse af visse Sager, men denne Bemyndigelse er dog ikke af anden Natur, end at, forsaavidt der kræves Tilskud til de paagjældende Anlæg af Statskassen, saa skulde disse bevilges paa Finantsloven, men det betyder jo ikke Andet, end at den allerførste Del af disse Anlæg vil komme til Forhandling paa Finantsloven, og der vil da blive Spørgsmaal ikke alene om Størrelsen af Tilskudet, men hele Spørgsmaalet om Hensigtsmæssigheden af Anlægget, om dets Natur, om hvorvidt det i det Hele skal understøttes, vil komme til at undergaa ganske den samme Behandling, som om det var forelagt som et specielt Lovforslag. Under disse Omstændigheder vil det være endmere vanskeligt for Ministeren at afgjøre Sagen ved sit eget Skjøn, naar han er udsat for, at dette Skjøn senere ved Sagens Behandling paa Finantsloven kan undergives en Kritik og maaste en ubillig Kritik. Jeg tror, at der under disse Omstændigheder vil være vundet meget lidt Tid for Rigsdagen, men at Forholdet i Virkeligheden bliver det, at den Forhandling, der ellers vilde foregaa i Anledning af et fremsat Lovforslag, lægges hen til Finantslovens Behandling; men derved vil der ikke være vundet Noget, men snarere være tabt endel. Finantsloven er allerede nu saa fuld af Emner, der give Anledning til vidtløftige Forhandlinger, at man idetmindste skulde værge sig imod at optage saadanne Sager, som tidligere have været Gjenstand for Behandling i særlige Lovforslag, til Behandling paa Finantsloven. Det er min store og væsentlige Betænkelse ved dette Lovforslag. Der er efter min Mening i Lovforslaget et eklatant Exempel paa, hvorledes Ministeren vil befinde sig i en overmaade vanskelig Stilling ligeoverfor Udsigten til en senere Behandling paa Finantsloven. Jeg sigter herved til den Afgang, som der i § 9 gives Ministeren til paa Statens Vegne at yde et passende Tilskud til Fremme af saadanne Anlæg, der kunne blive til Gavn for den almindelige Samfærdsel, af indtil 25,000 Kr. pr. Banemil, idet Summen dog begrænses til 200,000 Kr. om Aaret. Jeg maa tilstaa, at denne Paragraf er mig i det Hele taget noget uklar, for mig ser det ud, som om den var nedskreven, før man havde tænkt paa at sætte § 18 ind i Loven; jeg ser nemlig ikke, at den kan rime sig med § 18. Naar man siger, at Indenrigsministeren er bemyndiget til at meddele Tilskud, der ikke maa overstige 25,000 Kr. o. s. v., og at den aarlige samlede Sum, som Statskassen desangaaende behyrdes med, ikke for noget Aar maa overstige 200,000 Kr., saa maatte jeg ved den første Gjennemlæsning forstaa dette saaledes, at det der-